



Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Próbakoldulás Budapest utcáin.*

Forrás:

Új Nemzedék.

Bp.

1922. 10. 13.

X

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

362.51

Hely

Idő

"1922"

Személy

Helv...

Próbakoldulás Budapest utcáin

A koldus bére még mindig a régi — Már nem hull az alamizsna

— Az Új Nemzedék tudósítójától. —

Lementem a pincébe kedvelt viceházmesteremhez, kölesön kértem tőle foszlányos ruháját, zsiros kalapját és borizú, rekedt hangját is. A szememre fekete szemüveg került, állammat tarka keszkenővel bekötöttem és így felszerelve elindultam ebben a gazdag tőzsdei konjunktúrában uszó városban — *koldulni.*

Pincérek rohama

Előzőleg azonban két napig nem borotválkoztam és most előre elárulhatom, ez a negatívum jövedelmezett a legtöbbet. Ily furcsa maszkban tüntem fel a nyugati pályaudvar előtt, közben arra gondoltam, megtudom a már régóta elhanyagolt kérdésre a választ, mennyit keresnek most Pesten a koldusok? Mert csak a felületes szemlélőnek nem tűnik fel, hogy lényegesen több nemcsak a hivatásos koldus, hanem az amugy kényszerből műkedvelősködő is. Lassankint valamennyien koldusok leszünk, *ki ad tehát a koldusnak?*

Mindjárt az első lépésnél, az Edtson-kávéház bejáratánál, konkurenciát találtam. Amikor ugyanis beléptem a csillogó helyiségbe, ép egy sovány, kedvetlen képű „kollégát” tuszkoltak kifelé. Résztét néztem szegény ördögére, me-

leg szánakozás fogott el, de társam egyszerre csak morogni kezdett:

— *Ilyen kövér dög megy koldulni!* — mondotta és bütykös, pénzforgatástól elkopott ujjával rám mutatott.

— Ezek tesznek bennünket tönkre — tette még hozzá, de már kint az utcán, mert mindkettőnkét nem épp gyöngéd módon vezettek ki a helyiségből. Kissé dühbe gurultam, első pillanatban arra gondoltam, hogy mégis csak bemegyek, rendelék feketét a pénzemért, dobjanak ki, ha mernek! De aztán eszembe jutott, hogy koldus vagyok... Önérzetem hát elszállt és elcsendesedtem.

Bementem a Kristály-kávéházba. Mindjárt az ajtótól jobbra kövér, elegáns ügynökök ültek. Az egyik épp fizetett, tárcájából egy huszonötzserkoronásnak a csücske kändikált ki. „No, ez jó lesz”, — gondoltam felvillanyozódva és oda akartam lépni, de egyszerre csak négy kar nehezedett a vállamra és rideg szavak keményedtek a fülemben:

— Gyerünk csak, gyerünk!...
— *A pincérek voltak.* Előbb csak kettő, de aztán egyre többen jöttek, valami különös harciassággal estek nekem. A fürge pincérek itt is, a Kristály-kávéházban is megtakarítottak a gazdag vendégnek két koronát...

„...ütik” a rossz pénz

— *Pedig keresni csak kávéházban lehet.* Itt megzavarja a koldus a társaságot, kéznél is van a pénztárca s ezért az alkalmatlankodót a vendég lerázza magáról — két ko-

ronával. Csak két koronával, mert ez most is annyi, mint félévvel ez előtt, *a koldus bérét nem emelték.* Csupán a Kovács-kávéházban találkoztam egy hölgytársaságban időző katonatiszttel, aki három koronát adott. Ellenben magánlakásban és utcán nem adnak. Becsengettem a Terézvárosban több lakásba is, *így például a Szondy-utca 42-C ház valamennyi lakásába, sehohsem adtak.* Kinyitották az ajtót, nyomban be is csapták, amint megláttak.

A Palermo-kávéházban fiatalember ült fiatal leánnyal. Megálltam előttük, a fiu mérgesen nézett rám. Elővette a pénztárcáját, kivett belőle két koronát, *de látszott rajta, hogy csak azért ad, mert a mellette ülő leány figyeli.*

A szomszéd asztalnál kövér szemüveges ur ült. Újságot olvasott és kérésemre kedvetlenül dobta felém a szót:

— *Nincs!*

Nem mentem el. Álltam egy helyben, szemem belefuródott makacsul a pocakos bácsi szemüvegébe. Most még bosszúsabban nézett rám.

— Mondtam már, hogy nincs.

Azért sem mentem el. Fejem még jobban előrenyulott, szinte ostromoltam nézésemmel. Ekkor esendesen káromkodni kezdett, de előszedte tárcáját s a benne lévő rengeteg irások között pénzt keresett. Egyszerre csak meglátott egy fosz-

ladozó, hiányos kétkoronást, *Olyant, amilyent sehohsem fogadnak el.* Hamar a markomba nyomta:

— *Fogja...*

Am arca hirtelen megváltozott. A bosszus redők eltűntek homlokáról, örült, *hogy megszabadulhat a pénztől és sikerült „elsűtni” a rossz kétkoronást — egy koldusnál.* Mit tehettem egyebet. — megköszöntem.

Levest ettem a folyosón

Lassan elgyalogoltam a Józsefvárosba. Utközben találkoztam Baló Elemér színész feleségével és nem tágitottam mellőle mindaddig, amíg nem adott négy koronát. A Józsefvárosban magánlakásokban próbálkoztam, hol békés polgári tisztviselőcsaládok élnek. A Német utcába fordultam be és becsengettem az egyik lakásba, melynek ajtáján névjegy feketélt: *Bátory Kornélia, okl. tanítónő. Hölgy...* bizonyosan jószívű, talán csak ad valamit. Kinyitl az ajtó s egy fiatal, széke leány állott előttem.

— *Kisasszony,* — trillázott bennem a fájdalom — *erdélyi menekült rokant vagyok Zilahról...*

— *Várjon,* — szólott és hirtelen egy kis csupor levest, meg jókora darab kenyeret nyomott a markomba, *hogy ott egyem meg a folyosón.* Nem volt mit tennem, lassan szüresölni kezdtem a meleg levest. *Bocsánatot kérek a kritikaért, de most be kell vallanom, kicsit só-talan volt.*

A mellette lévő lakásban *Zsigmond Lajos* szigorló orvos lakott. Csodálkozva mondta:

— Uram, pont egyetemi hallgatóhoz jön, különben fogja, egy korona, ez már rajtam úgy sem segít.

Elvettem a pénzt és leballagtam az emeletről. Elfáradtam, izzadt homlokomat szaporán törölgettem zsebkendőmmel. Még azt mondják, a koldusnak nem kell dolgozni. Hát ez tévedés! Először is kimerítő munka ez a folytonos járkálás miatt. *Továbbá örökösen színészkedni kell még a valódi koldusnak is.* Azonkívül apró technikai fogások is vannak, amelyek nélkül nem lehet boldogulni. És a konkurencia.

Utamban többször találkoztam versenytárssal — *megvetéssel, gyűlölködve néztünk egymásra.* A leg-humorosabb esetem a *Rákóczi-uton* lévő *Magyar-Német Bankban* volt. Itt egy *Fischer* nevű főkönyvelőtől kértem alamizsnát, de hoszusan rám nézett, hogy ne zavarjam. Amikor nem mentem ki szobájából — *valóságos szociológiai előadást tartott a munkáról* és arról, hogy, ő nem tarthatja ki a főváros valamennyi koldusát és nem adott egy krajcárt . . . akarom mondani egy koronát sem.

Késő este tértem vissza lakásomra, hol már a viceházmester várt rám szörnyű gyanakvás és ijedelem között. *A jó ember titokban még most is azt hiszi, hogy biztosan lopni voltam a ruhájában,* nem lehet vele megértetni, hogy miért tettem meg felfedező utamat. Ott-hon megszámláltam a pénzemet, *mindössze hatvanöt koronát kerestem — három órai munkával.* A pénzt az árvagyermekeknek adtuk. Viszont a tanulságot megtarjuk magunknak — már nem érdemes még koldusnak sem lenni.